

Prijatelji Centra Aletti

Če želite naslednje številke lista Prijatelji Centra Aletti prejemati po elektronski pošti, nam, prosimo, pošljite svoj naslov.

• ŠT. 12 • BOŽIČ 2009 •

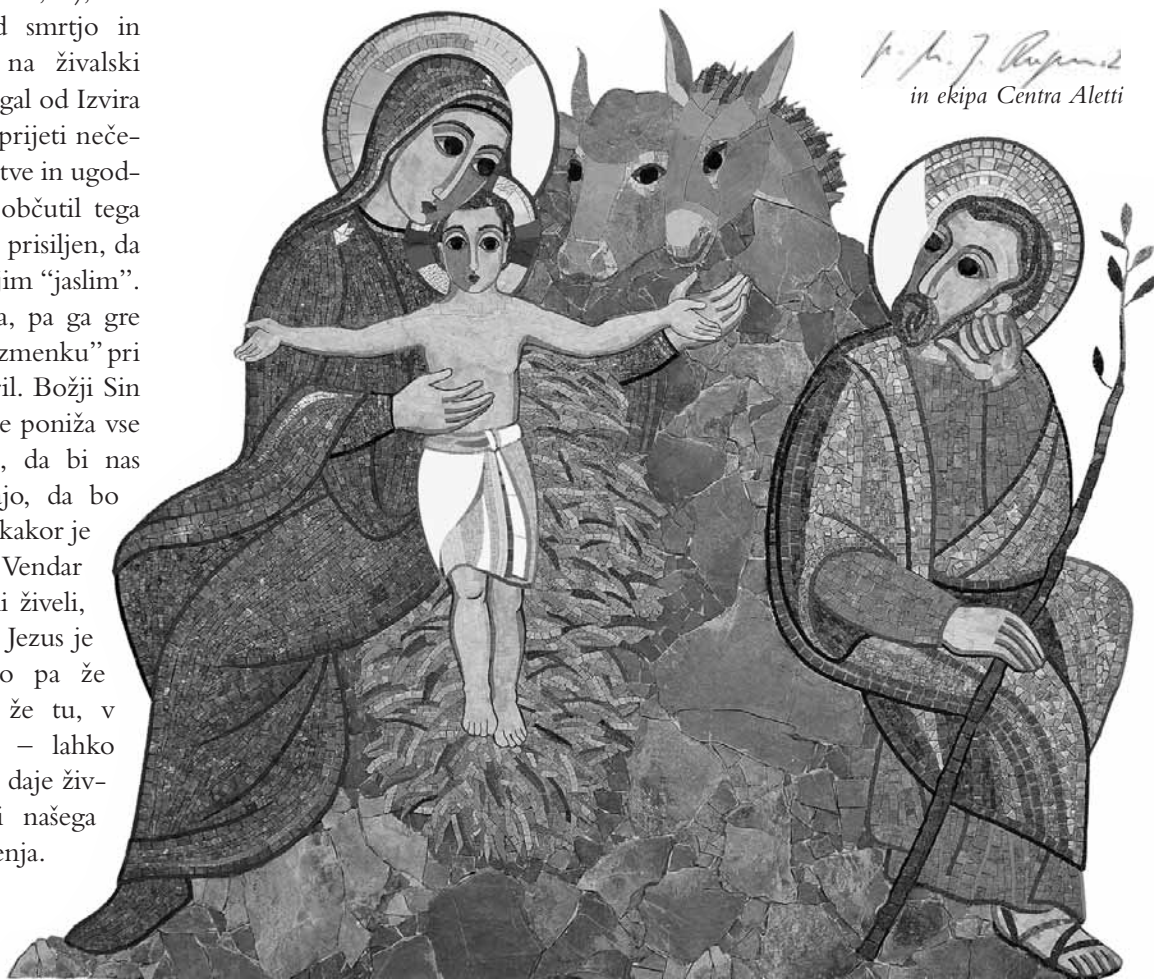

JASLI NAŠEGA ODREŠENJA

Dejstvo, da je bil Odrešenik položen v jasli, ni brez smisla, saj evangelist Luka to zapiše kar trikrat (Lk 2,7.12.16). Jasli so tako pomembne, da v prvih upodobitvah Božjega rojstva ni bilo ne Marije ne Jožefa, temveč Jezus v jaslih med oslom in volom, dvema "preroškima" živalma, ki ju omenjata Izaija in Habakuk (Iz 1,3 in Hab 3,2 v *Septuaginti*). Cerkveni očetje so v jaslih razbrali globok duhovni pomen, ki je povezan z našim odrešenjem. Jasli so kraj greha: kakor se žival vrača k jaslim, tako se človek vrača k svojemu grehu. Po grehu je namreč človek oblečen v živalske kože (prim. 1 Mz 3,21), ker mu gospoduje strah pred smrtjo in doživlja svojo telesnost na živalski način. Potem, ko se je odtrgal od Izvira življenja, se mora človek oprijeti nečesa, kar mu daje malo potrditve in ugodja, da ne bi tako močno občutil tega strahu pred smrtjo. Tako je prisiljen, da se vedno znova vrača k svojim "jaslim". Bog, ki hoče najti človeka, pa ga gre iskat prav tja, saj ve, da se "zmenku" pri jaslih človek ne bo izneveril. Božji Sin sleče svojo božjo slavo in se poniža vse do smrti (prim. Flp 2,5), da bi nas lahko srečal. Jasli oznanjajo, da bo Božji Sin uničen na križu, kakor je uničena hrana v jaslih. Vendar bomo po njegovi smrti mi živeli, kot živi tisti, ki jé. In glej, Jezus je položen v jasli, istočasno pa že povzdignjen na križ, da že tu, v Betlehemu – hiši kruha – lahko okušamo resnični Kruh, ki daje življenje. Zaradi Njega jasli našega greha postanejo jasli odrešenja.

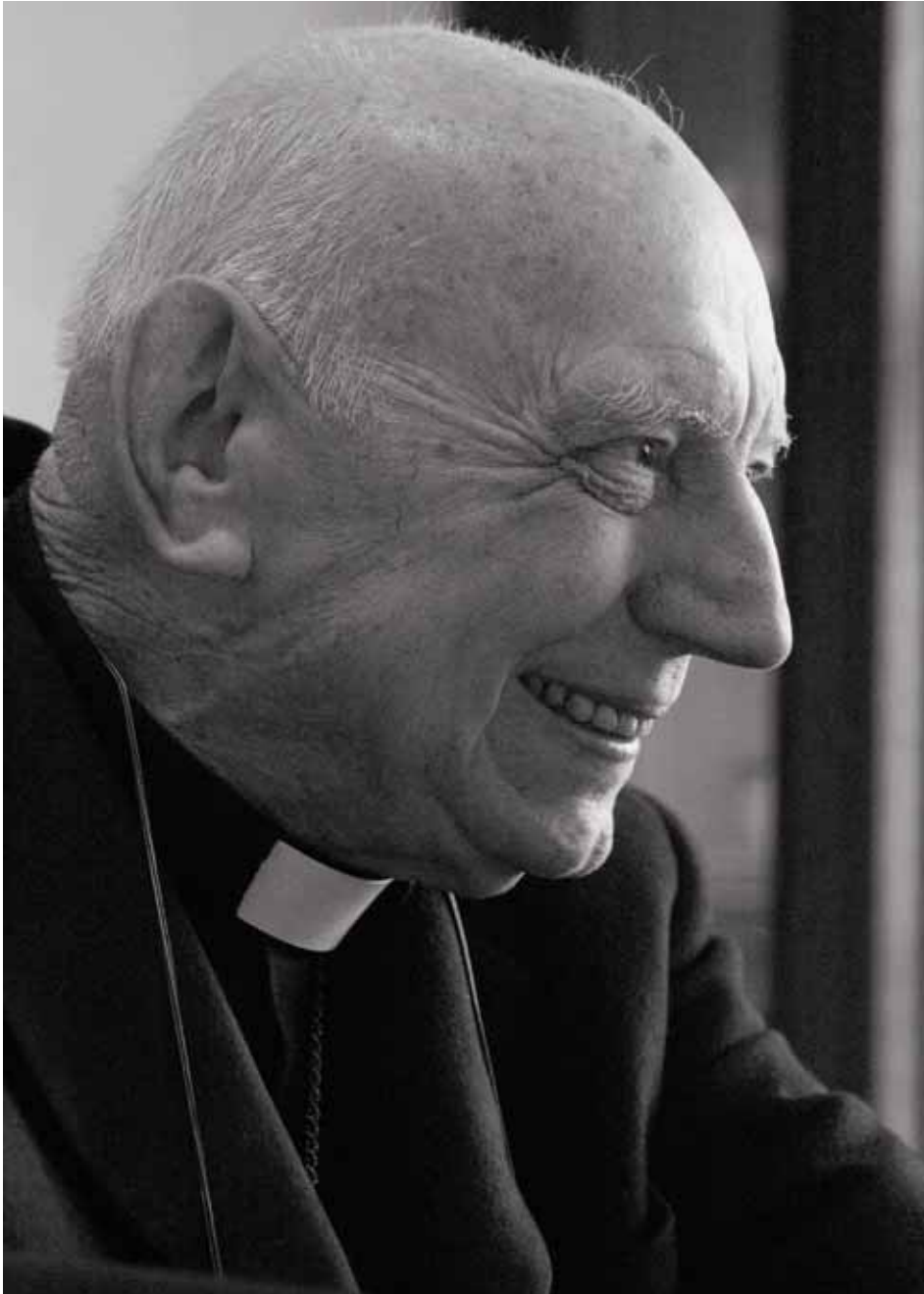
Iz knjige *Božič z mozaiki*
ateljeja Centra Aletti

Božja Mati je svojega in Božjega Sina "povila in položila v jasli, ker v prenočišču zanj ni bilo prostora" (Lk 2,7). Tedaj je bil čas popisovanja in mnogo ljudi je potovalo v mesta. V povsem odmaknjenem kraju, skritem pred človeškimi očmi in pred radovednostjo zgodovine, pa se je kot majhen otrok rodila Božja Beseda. Prizorišče nam pokaže močno antinomijo: On, v katerem in zaradi katerega je bilo vse ustvarjeno, Sodnik zgodovine, vsemogočni Bog in reven, skrit kraj, domač samo nekim pastirjem in njihovim ovcam. Mislim, da ta antinomija izraža način, na katerega Bog deluje v zgodovini, ko uresničuje svoj načrt odrešenja. Tudi naš čas je nemiren čas. Pomembne stvari tako redno, v skorajda minutnem ritmu, odstopajo prostor tistim bolj "neposrednim", bolj "univerzalnim". V ta vrtinec je zajeta makro-zgodovina sveta, narodov, pa tudi mikro-zgodovina posameznih ljudi. Naš čas je čas raztresenosti, v katerem je težko vedeti, kaj je zares pomembno. Božični čas nas s svojim ozadjem vabi, da smo pozorni na to, kar se dogaja onkraj hrupa, onkraj prvih strani, in da usmerimo naš kontemplativni pogled v skrito, v ponižno, v vsakdanje. Tudi v tisto vsakdanost našega srca, ki ga včasih prezremo in podcenjujemo, ko tekamo za tem, kar vsi govorijo in gledajo. In naše presenečenje ne bo manjše od presenečenja pastirjev. Skupaj z njimi bomo hvalili Boga za njegova čudovita dela ter za njegovo intimno in učinkovito navzočnost. Onkraj navideznega Sveti Duh v Jezusu Kristusu spleta to božje-človeško ljubezen, ki je resnična osnova zgodovine vsake osebe in vse človeške družine. Z neizmerno hvaležnostjo za vašo dobroto do nas vam voščimo milost, da bi usmerili pozornost v prave stvari in tako uzrli Tistega, ki ga je Božja Mati položila v jasli.

P. P. J. Rupar
in ekipa Centra Aletti

MOZAIK BOŽJEGA ROJSTVA V CERKVI SVETEGA PIJA IZ PIETRELCINE V SAN GIOVANNI ROTONDO

“Pričakovanje prinese lepa presenečenja” Špidlikovih devetdeset let

Marsikdo si predstavlja, da pri 90-ih lahko pripreš oči, da izgubiš mnoge nepomembne detajle, ki so prej preobremenjevali vid, in uzreš “rdečo nit” svojega življenja. Katera je “rdeča nit” vašega življenja?

Ko me nekdo sprašuje o kakšnem podatku glede mojega življenja, me iskanje te “rdeče niti” takoj pripelje do šale, saj kaže, da se je ta nit pri meni večkrat pretrgala. Rad pa bi izpovedal nekaj resnega. V spominu se vračam 70 let nazaj, v leto 1939, k zadnjemu božiču, ki sem ga preživel v družini. Vzdušje je bilo žalostno. Z mamó

in očetom smo pojedli kos sladkega kruha z belo kavo, brez besed. Raje nismo razpravljali. Uspelo mi je, da sem se izognil nacističnemu taborišču, vendar se mi je zdelo, da je moje življenje zlomljeno. Nobenega upa ni bilo za moj univerzitetni študij in za prihodnost se je dalo predvideti eno samo možnost: prisilno delo izven domovine. Da bi ubežal tem mislim, sem naslednje dni preživel v silovitem drsanju. Zadnji dan leta pa me je mama opomnila: “Pojdi v cerkev!” Ubogal sem jo bolj iz obupa kot iz pobožnosti. In ko je župnik ljudstvo povabil, naj zapoje *Te Deum* v zahvalo Bogu za dobrote, ki smo jih prejeli čez leto, sem se zdrznil: “Mar naj bi se res zahvalil Bogu za to, kar se mi je zgodilo?” Po kratkem obotavljanju sem to storil in potem, v novem letu, sem prišel do velikega odkritja, da me Božja previdnost rešuje

in me vodi preko čudnih stvari, o katerih nisem prej nikoli razmišljal, pa vendar so povezane, in da ta Božja previdnost ne želi od mene ničesar drugega kot iskreno hvaležnost, zdaj že brez obotavljanja.

Velik del svojega življenja ste preživel v tujini. Študij na Nizozemskem, prihod v Rim, dolga leta brez možnosti obiska v domovini... In vendar vas vaši rojaki prištevajo med pomenljive osebnosti svoje kulture, prav tako pa vas imajo tudi Italijani za svojega. Češka himna se začne z besedami: “Kje je moja domovina?”. Kje je vaša domovina?

11. novembra 2003 sem prejel priznanje italijanske republike za zasluge na področju kulture in umetnosti. Ob tej priložnosti sem v svojem kratkem govoru omenil razliko med dvema tipoma izseljencev. Eni živijo v upanju, da se bodo vrnili v svojo domovino in zaradi te nostalgije nikoli zares ne zaživijo v novi deželi. Drugi se skušajo čimbolj asimilirati v novem kraju, vendar pozabijo na svoje korenine, s tem pa izgubijo del sebe. Oboji živijo v utvari. Sam se prištevam k tretjemu tipu. Sem, kar sem, kar zajema tudi to, kje sem se rodil. Vendar se hkrati zahvaljujem Italiji, ki mi je pomagala razviti to, kar se je začelo v rodni deželi. Mislim, da moramo omogočiti številnim milijonom izseljencev, ki so razseljeni po svetu, da bi živeli na ta način.

Mnogi v vas občudujejo dejstvo, da ste intelektualec, sogovornik intelektualcev, s pronicljivim čutom za sodobno kulturo, obenem pa znate govoriti z vsemi in se jih dotakniti na bivanjski ravni. Nam zaupate, v čem je vaša skrivnost?

V zadnjem času je name naredilo velik vtis prebiranje ruskega filozofa Leva Šestova. Po njegovem mnenju je v današnji kulturi razširjena velika nevarnost, in sicer prepričanje, da smo sposobni spoznati to, kar v resnici so osebe, ki jih v življenju srečujemo. To je pogubna utvara. Prav nasprotno, paziti moramo na “smisel”, ki so ga te osebe imele, da bi lahko razumeli svoje lastno življenje. Tako bomo vedno naleteli na čudovita odkritja. In vsi nam bodo postali zelo zanimivi. Šestov kot primer podaja Jezusa samega, ki so ga Judje imeli za preroka iz najbolj zaostale dežele, Galileje, in vendar jim je samo on lahko omogočil, da so razumeli sami sebe.

Več kot 130 knjig, zbornik člankov v 14-ih knjigah... Katero delo pa vam je najbližje? Zakaj?

Tega, kar sem napisal, potem ko je natisnjeno, ne berem več. Ko pa se kdaj pa kdaj, po dolgem času vrnem k tem besedilom,

odkrivam, da sem se ob pisanju naučil mnogih koristnih stvari, ki so mi dale priložnost za nadaljnje študije. V tem smislu mi je Ruska misel (*L'idea russa*) pogosto vir novih navdihov.

90 let, pa ne brez zdravstvenih težav. Noge, ki vam že dolgo povzročajo bolečine ... nekaj mesečno okrevanje po zlomu stegnene ... In vendar ste neverjetno vitalni. Kaj ste se naučili v teh nadlogah in boleznih?

Otroci poosebijo vse stvari in dogodke. Pogovarjajo se s potočkom in prosijo sonce, naj jih segreje. Upajo pa si nagovoriti tudi svoje telo: "Ti, glavica, zakaj me boliš?" Čudna reč: če že ne boli glava sama, pa se znotraj glave oglašča nekdo, ki nas kdaj pa kdaj prisili, da ga poslušamo. Jaz sem moral pogosto začeti tak pogovor s svojimi nogami. Zelo neotesano so izsiljevale mojo pozornost, skorajda z moralno brco: "Tudi me, noge, ti moramo povedati nekaj duhovnega za tvoje življenje." Priznati moram, da so imele prav, kot mi je bilo potrjeno ob neki posebni priložnosti. Nekoč me je papež Janez Pavel II. hotel blagosloviti, pa sem ga prehitel z opravičilom, da žal ne morem poklekniti. Njegov odgovor je bil: "Tudi jaz ne". Tedaj mi je prišel duhovni navdih: "Sveti oče, kako sva lahko srečna, da se začena pri nogah in ne pri glavi!" V takih trenutkih ti je dano razumeti, da nam Bog pošilja neko manjše telesno zlo, da bi preprečil hujše zlo, ki si ga zaslužimo.

Nam zaupate enega svojih prvih spominov?

V gimnaziji smo imeli učitelja, ki si je domišljjal, da lahko ugane prihodnost dijakov, če mu zaupajo najzgodnejši spomin svojega življenja. Jaz mu nisem nikdar ničesar povedal. Naj torej to povem zdaj? Nisem si želel njegovih prerokb o prihodnosti. Toda zdaj, ko gledam nazaj, lahko rečem, da je bilo nekaj namigov v mojih prvih spominih. Spominjam se, da so mi podarili novo oblekico, vendar sem moral poklekniti in zmoliti Sveti angel, edino

molitev, ki sem jo znal. Molitev se je končala z besedami: "Angelček moj, varuj me pred nesrečami, pred prepadom in pred hudobnimi silami!" Zdaj, po tolikih letih, lahko izpričam, da je angel dobro opravljal svojo dolžnost vseh teh devetdeset let. Svojo službo pa je začel takoj na začetku. Otrok vstopi v življenje z igro. Moje prve igre so se dogajale sredi ceste. In tu sem tudi prvič doživel srečo v nesreči. Nekoč je pripeljal pijan mesar s svojim vozom. Ni me videl. Videli so me njegovi konji in njihova kopita so se mi izognila, niso pa me mogla videti kolesa. Vendar je angel odprl oči neki ženi, ki je pletla blizu okna. Hitro je skočila na cesto in me zgrabila prav v zadnjem trenutku.

Če je bila prva nevarnost na zemlji, pa je druga prišla iz globine voda. Moja mama me je pogosto nosila na ramenih. Nekoč je hotela na hitro nekaj oprati v bližnjem potoku. Sklonila se je in jaz sem tako doživel svoj prvi skok v "morje". Takoj nato pa me je mama zgrabila za noge in tako sem bil rešen. Srečno rešitev iz tretje nevarnosti pa lahko razumem kot rešitev pred hudobnimi silami. Simbol teh sil se je predstavil v obliki našega prašička. Hotel sem pokukati, kako prašiček jé, pa sem odprl vrata svinjaka. Osvobodena žival je stekla ven in se kot blazna pognala med moje noge, tako da mi ni preostalo drugega, kot da sem jahal tega improviziranega konja, dokler me ni miroljubno odložil na kupu gnoja. Se razume, da so bili številni drugi posegi angela varuha v mojem življenju veliko bolj dramatični, toda te tri morda res lahko vidim kot prerokbe.

Kaj še pričakujete od življenja?

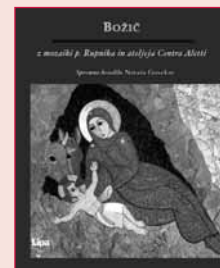
Ostanimo v mojem slogu odgovarjanja. Ni pomembno, "kaj" pričakujem, bolje je, če o tem ne razmišljam preveč. Po Božji milosti sem še vedno sposoben "pričakovati", ne da bi si ustvarjal predstave. Izkušnja me uči, da tako zaupno pričakovanje prinese lepa presenečenja. Kar naj pridejo!

To je tudi naše voščilo. Hvala lepa, pater!

Ob devetdesetletnici patra Špidlika se Center Aletti iz srca zabvaljuje Gospodu za neprecenljivi dar, da imamo lahko med nami tega priljubljenega duhovnega očeta, "starca". Modrost in ljubezen, ki jih vsakdo izmed nas črpa po njegovi osebi in njegovih knjigah, je zaklad, ki nas oblikuje in nas vse bolj povezuje v občestvo.

Posebna zabvala gre svetemu očetu Benediktu XVI., ki bo 17. decembra skupaj s kard. Špidlikom obhajal sveto mašo v kapeli Redemptoris Mater in s tem obeležil tudi deseto obletnico njene posvetitve.

Knjižni kotiček

N. Govekar

Božič

z mozaiki p.
Rupnika in ateljeja
Centra Aletti

48 barvnih strani,
8 evrov

Na straneh te nove knjižice se nam prek podob in kratkih duhovnih komentarjev ponujajo nekateri biseri iz bogatega umetniškega in patrističnega izročila, ki ga p. Marko s svojim ateljejem podaja na nov in svež način. Upamo, da bo knjiga v pomoč vsakomur, ki želi splesti v celoto vse, kar nam je razodeto o učlovečenju Božjega Sina, in se ponovno poglobiti v svetopisemsko besedila, h katerim nas vabijo božične podobe. Morda bo knjižica tudi pobuda za osebno ali občestveno premišljevanje in molitev v pripravi in v samem obhajanju božičnega praznika.

Knjižico lahko naročite pri založbi Lipa v Rimu ali pri založbi Ognjišče v Kopru, tel. (05) 61-17-220 ali (05) 63-00-101. ognjisce.narocila@ognjisce.si www.ognjisce.si

Na razpolago imamo tudi še nekaj koledarjev za leto 2010.

**Koledar
2010
s svetim
Frančiškom**

24 barvnih str.,
7 evrov

Lipa Edizioni via Paolina 25, 00184 Roma
Tel. 06/4747770 - Fax : 06/485876
info.lipa@lipaonline.org - www.lipaonline.org

Kdor želi, lahko poslanstvo Centra Aletti podpre tudi z namenitvijo dela dohodnine:

*Naziv upravičenca: Ustanova Center Aletti
Davčna številka upravičenca: 70800758*

Spomin na tisti obisk

Spomin na 21. junij, dan, ko je papež Benedikt XVI. obiskal San Giovanni Rotondo, je še danes neverjeten...

Ne vem, če si lahko predstavljate, kaj pomeni, ko po takem orjaškem delu, kot je bilo to v cerkvi Svetega Pija, pričakuješ papežev obisk, imaš vsa navodila o različnih možnostih, kako naj bi to srečanje potekalo, misliš, da si se pripravil na vse in potem doživiš edino situacijo, ki je nisi predvidel, ker je bilo zares popolnoma nepredvidljivo, da bi lahko nekdo v dvigalu pritisnil na napačen gumb. Med papeževim obiskom, s papežem v dvigalu... Popolni absurd. Ali pa Božja previdnost, vendar v vsakem primeru nekaj, kar je težko prebaviti!

Če bi torej papež moral vstopiti – kakor je treba – tam, kjer se začne spuščajoči se hodnik, in opraviti edino logično pot – od hodnika do kripte – in če je p. Rupnik čakal točno tam, na začetku hodnika, da bi ga spremljal in mu razložil mozaično poslikavo, kako naj bi reagirali mi, ubogi umetniki, ko so se odprla izhodna vrata kripte in je od tam vstopil papež? No, naši okameneli in nejeverni obrazi so bili v tistem trenutku res vredni fotografskih posnetkov. Zaman je pripovedovati naše misli, kajti v takem trenutku res ne veš, kaj bi bilo dobro storiti in torej ne storiš ničesar, čeprav bi bilo bolje vendarle nekaj storiti. Mislim pa, da je bil morda najzgovornejši športni korak p. Rupnika, ki ga je kamera kar nekaj časa spremljala, ko je skušal kar se da hitro, obenem pa vendarle z neko dostojnostjo in predvsem brez komentarjev priti iz hodnika v kripto.

Skratka, pri vsem skupaj smo vsaj lahko osebno pozdravili papeža. Ne vem, če je on dobro razumel, koga je pozdravljal, vendar je treba reči, da je bil zelo, zelo ljubezniv in prijazen in če bi bili mi malo bolj pogumni, bi si gotovo lahko izprosili tudi eno skupinsko fotografijo. Vendar si nihče ni upal narediti prvega koraka.

V San Giovanni Rotondo smo se vrnili tudi avgusta, tokrat že tako strenirani, da smo v dvajsetih dneh končali tisto, kar smo nameravali delati en mesec. Delo v San Giovanni Rotondo je posrkalo toliko moči in predvsem pozornosti, da se vse drugo zdi majhno. Tako se je celo začetni del še enega velikega mozaika (poslikava v kape-

li na Univerzi San Pablo – CEU), skorajda zdel postranski. Pa ravno postranski ni, saj gre za kapelo v obliki grškega križa, v kateri bodo stene na vseh štirih krakih prekrите z mozaiki po navdihu Pavlove teologije, in sicer skupno 800 m². Začeli smo z apsidalno steno, ki vedno pomeni Očetovo stran, naročje, iz katerega se je vse rodilo in v katero se vse vrača. Ikonografski prizor temelji na teologiji o dveh šotorih: šotor, ki ni narejen s človeškimi rokami, Kristus, ki je večno rojen iz Očeta – v podobi Kristusa Pantokratorja ali Kristusa v slavi – in šotor, ki je narejen s človeškimi rokami, Kristus, rojen iz Device Marije, rojen v zgodovini zaradi našega odrešenja. In Kristus-Otrok, ki je v Marijinem naročju, kakor bi se spuščal po lestvi, je hkrati že

Kristus v slavi, oblečen kot duhovnik, ker mora priti na svet, da bi s svojim darovanjem kot Duhovnik svet spravil z Bogom. Pot do Madrida in nazaj vam prihranim, ker se je odvijala po predhodnih in že uveljavljenih vzorcih! Ob tej priložnosti pa se zahvaljujemo sestram Marijine čistosti, ki so nas gostile v bližini Barcelone na poti v Madrid, in Hčeram Marije Tolažnice, ki so nam ob povratku pripravile sprejem, ki je bil vreden enomesečnega in ne le enotedenskega dela!

Ko boste brali te vrstice, pa bo seznam mozaikov bogatejši še za tri nova dela in tri nove izkušnje: v prekmurski Pertoči, pri uršulinkah v Ljubljani in v župnijski cerkvi na ljubljanskih Žalah.

21. JUNIJ 2009, BENEDIKT XVI. V KRIPTI NOVE CERKVE V SAN GIOVANNI ROTONDO

CENTER ALETTI • VIA PAOLINA 25 • 00184 RIM, ITALIJA • TEL.: 0039 06 4824588 • FAKS: 0039 06 485876 • WWW.CENTROALETTI.COM

USTANOVA CENTER ALETTI • C. POD TIČNICO 3 • 1381 RAKEK • TEL.: 031236100 • FUNDACIJA@CENTROALETTI.COM

ŠT. TRANSAKCIJSKEGA RAČUNA: 24400-9004484221. PRI MOREBITNI DONACIJI VEDNO NAPIŠITE SVOJ NASLOV.

POSILANSTVO CENTRA ALETTI LAHKO PODPRETE TUDI Z NAMENITVIJO DELA DOHODNINE: USTANOVA CENTER ALETTI (NAZIV UPRAVIČENCA); 70800758 (DAVČNA ŠTEVILKA)